

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์เราใช้ทักษะการอ่านในการศึกษาหาความรู้ เพิ่มประสบการณ์ ความคิด ความเพลิดเพลิน ฯลฯ ให้แก่ตนเองอยู่ตลอดเวลา จนแทบจะกล่าวได้ว่าการอ่านเป็นกิจกรรมสำคัญอย่างหนึ่งในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ซึ่งมักจะอ่านข้อความหรือหนังสือต่าง ๆ อยู่เสมอ แต่จะอ่านได้มากหรือน้อย นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่ ก็ขึ้นอยู่กับสภาพการศึกษา อาชีพ โอกาส ฯลฯ ของแต่ละบุคคล

แม้ว่าในกระบวนการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสตามหลักภาษาศาสตร์ และหลักสูตร มีวัตถุประสงค์มุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้และสามารถนำทักษะทั้ง 4 นี้ไปใช้ได้ สถานการณ์จริงเพื่อการสื่อสารได้ ดังนั้นในระบบการเรียนการสอน จึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนทักษะทางภาษา นี้ อย่างสม่ำเสมอ เอาจริง เอาจัง และต่อเนื่อง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่ความชำนาญทางภาษา (la compétence) และการใช้ภาษา (la performance) ได้อย่างคล่องแคล่ว และสามารถนำทักษะเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการติดต่อสื่อสารในสถานการณ์ในชีวิตประจำวันได้ และในปัจจุบันนี้ทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะนี้ การอ่านถือว่าเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังเช่น ลาร์ลีย์ นิชรัตน์ (2514) ได้กล่าวถึงความจำเป็นและความสำคัญของการอ่านว่า "...ไม่ว่าผู้เรียนจะเรียนวิชาใดต้องอาศัยการอ่านประมาณ 90% นี้ในห้องเรียนในวันหนึ่งของ Miriam (1950) พบว่า อัตราส่วนของทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนของผู้เรียนมีดังนี้ ทักษะการอ่านใช้เวลาร้อยละ 36 ทักษะการพูดใช้เวลาร้อยละ 25 ทักษะการฟังใช้เวลาร้อยละ 22 และทักษะการเขียนใช้เวลาร้อยละ 17 นอกจากนี้ เสาวภาคย์ ศรีวิจารณ์ (2521) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับการอ่านว่ามีความจำเป็นต่อคนทุกวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่อยู่ในวัยเรียน เพราะการศึกษาในปัจจุบันต้องอาศัยการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญ ยิ่งเรียนในระดับสูงการอ่านก็ยิ่งมีบทบาทมากขึ้น การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญที่สุด เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จำเป็นและให้ประโยชน์แก่ผู้เรียนภาษาต่างประเทศมาก เพราะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาที่เรียนและความรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ ที่ตนสนใจอีกด้วย ซึ่งเป็น การเพิ่มพูนความรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ตลอดจนช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้รับรู้ ศึกษา และทำความเข้าใจต่อความคิดอ่านของผู้อื่น

นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาและนักภาษาศาสตร์ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้อย่างกว้างขวางดังนี้

Riners (1968) ได้พูดถึงการอ่านว่าเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งเพราะมีบทบาทต่อการสื่อสารมากที่สุด

*Broom (1951) กล่าวถึงความสำคัญของทักษะการอ่านว่า การอ่านเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ได้รับความรู้หรือแนวคิดต่าง ๆ ซึ่งไม่สามารถแสดงออกมาได้ทางคำพูดการอ่านได้ทวีความสำคัญขึ้นอย่างมากนับตั้งแต่ระยะ 20 ปีที่แล้วมา ทั้งนี้เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการพิมพ์ และทางเทคนิคอื่น ๆ อันเป็นเหตุให้ประชาชนต้อง خوان ขววยศึกษาหาความรู้ และปรับปรุงตนเองให้ทันกับความก้าวหน้าต่าง ๆ เหล่านี้ การที่จะทำได้ที่ดีที่สุดก็คือการอ่าน

*กานดา ณ กลาง (2515) ได้ให้ความเห็นว่า เด็กไทยส่วนใหญ่ต้องการทักษะการอ่านภาษาต่างประเทศให้เข้าใจได้ดีมากกว่าทักษะอื่น ๆ เพราะการอ่านจะมีความสำคัญต่อชีวิตและความจำเป็นที่จะต้องใช้มากกว่าการพูด และการเขียน ดังนั้นทักษะการอ่านนี้จึงควรจะได้ปลูกฝังและมีกฝนเป็นพิเศษเพื่อยังคุณประโยชน์แก่ตัวผู้เรียน

*อุบล เรียงสุวรรณ (2509) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญ และเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ของนักเรียน ไม่ว่าจะเรียนวิชาใดก็ตาม ต้องอาศัยทักษะการอ่าน หากมีทักษะในการอ่านดีแล้ว การเรียนวิชาอื่น ๆ ก็จะไม่เกิดผลรวบเร็ว ครูควรจะได้เห็นความสำคัญในเรื่องการฝึกทักษะการอ่านนี้ให้มาก

จากตัวอย่างคำกล่าวถึงความสำคัญของการอ่านของผู้รู้ดังได้กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าทักษะการอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญยิ่ง และเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ ทั้งในการศึกษาระดับสูงต่อไปและการดำเนินชีวิต แต่อย่างไรก็ตาม การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ซึ่ง Strang, McCullough และ Traxler (1967) มีความคิดเห็นว่านอกจากผู้อ่านจะออกเสียงคำได้ถูกต้องชัดเจนและเข้าใจความหมายของคำแต่ละคำแล้ว ผู้อ่านยังต้องใช้ความคิด ความรู้สึก และจินตนาการของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ Harris และ Smith (1976) ที่ว่าการอ่านเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการคิด ในขณะที่อ่านผู้อ่านต้องใช้ความคิด ซึ่งอาจจะเป็นการคิดเพื่อหาความสัมพันธ์เปรียบเทียบติดตามลำดับเหตุการณ์หรืออื่น ๆ ดังนั้น ในกระบวนการเรียนการสอนภาษา จึงควรต้องมีการส่งเสริมการอ่านอย่างสม่ำเสมอและตลอดไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ในการศึกษาระดับอุดมศึกษาแล้ว ทักษะการอ่านมีความสำคัญแก่นักศึกษาไทยมากกว่าทักษะอื่น ๆ และต้องใช้ทักษะอ่านมากกว่าบุคคลอื่น ดังนั้นการอ่านจึงเปรียบเสมือนเครื่องมือที่จะนำนักศึกษาไปสู่ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่เรียนและความรู้ในสาขาอื่น ๆ ที่คนสนใจอีกด้วย ดังที่ Dallmann และคณะ (1974) ได้กล่าวไว้ว่า "... การอ่านเปรียบเสมือนกุญแจไปสู่ความรู้ ประสบการณ์ใหม่ ความก้าวหน้า แสงหาความรู้ และติดตามเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกได้ตลอดเวลา..." และความสามารถในการอ่านนี้ จะดีหรือไม่ดี เร็วหรือช้า ย่อมมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนักศึกษาด้วยอย่างแน่นอน

แม้ว่าทักษะการอ่านจะมีความสำคัญและเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ แต่จากการวิจัยของ สุกัญญา เกษรสมุทร (2529) เรื่องความสามารถในการใช้ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 1 พบว่าความสามารถในการใช้ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารของนักเรียนในแต่ละทักษะยังไม่ถึงร้อยละ 60 ตามเกณฑ์การวัดของกระทรวงศึกษาธิการ นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาฝรั่งเศสด้านการฟังร้อยละ 54.59 การอ่านร้อยละ 51.95 การพูดร้อยละ 51.93 และการเขียนร้อยละ 42.59

นอกจากนี้หน่วยศึกษานิเทศก์ภาษาฝรั่งเศส (2523) ได้ทำการทดสอบภาษาฝรั่งเศสในทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 24 โรงเรียน โดยสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มโรงเรียน 8 กลุ่ม ๆ ละ 3 โรงเรียน ปรากฏว่ามีโรงเรียนที่ได้คะแนนถึงเกณฑ์ 60% ทางด้านการฟังจำนวน 1 โรงเรียน ทางด้านการพูดและการอ่านจำนวน 4 โรงเรียน และทางด้านการเขียนจำนวน 2 โรงเรียน

เมื่อผลการเรียนภาษาฝรั่งเศสในระดับมัธยมศึกษาไม่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ก็ย่อมมีผลกระทบต่อการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในระดับอุดมศึกษา ดังนั้นจากประสบการณ์ของผู้วิจัยในการสอนภาษาฝรั่งเศสให้นักศึกษาวิชาเอกภาษาฝรั่งเศสโดยเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นั้น ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับต่ำ ไม่สามารถเก็บใจความสำคัญของเรื่องได้ รวมไปถึงขั้นวิเคราะห์ ตีความ หรือประเมินคุณค่าได้อย่างมีเหตุผล กล่าวโดยสรุป คือ นักศึกษายังขาดทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญไปสู่การเรียนรู้ และเป็นอุปสรรคในการศึกษาหาความรู้ในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งวิธีที่จะเข้าถึงปัญหานี้ได้และแก้ปัญหานี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นนั้นทำได้โดยการศึกษาและวิเคราะห์ระดับความสามารถในการอ่านภาษาฝรั่งเศส เพื่อความเข้าใจของนักศึกษา เพื่อจะได้ทราบระดับความสามารถของนักศึกษาได้ชัดเจน

ยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการทำการวิจัยว่าหากนักศึกษาวิชาเอกภาษาฝรั่งเศสได้ผ่านการเรียนวิชาการอ่าน 1 ซึ่งเป็นการปูพื้นฐานความรู้ทางการอ่านให้นักศึกษา และเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตแล้ว นักศึกษามีระดับความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับใด

ฉะนั้นการทําวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านภาษาฝรั่งเศสเพื่อความเข้าใจของนักศึกษา จะมีประโยชน์โดยตรงต่อการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสตามหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอกภาษาฝรั่งเศสของมหาวิทยาลัยขอนแก่นต่อไป ซึ่งจะช่วยให้ทราบระดับความสามารถในการอ่านภาษาฝรั่งเศสเพื่อความเข้าใจของนักศึกษา แล้วจัดเนื้อหาวิชาให้มีระดับความยากง่ายให้สอดคล้องกับความสามารถนั้น ซึ่งจะทําให้การพัฒนาทักษะการอ่านของนักศึกษาง่ายขึ้นและเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีระบบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักศึกษาวิชาเอกภาษาฝรั่งเศส มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. เพื่อวิเคราะห์ระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักศึกษาวิชาเอกภาษาฝรั่งเศส มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทราบระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักศึกษาวิชาเอกภาษาฝรั่งเศส มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. สามารถพัฒนาทักษะการอ่านของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดเนื้อหา ปรับปรุงเนื้อหา และวิธีการสอนให้สอดคล้องกับระดับความสามารถของนักศึกษามากยิ่งขึ้น
4. ใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่าน เพื่อพัฒนาและสร้างนิสัยในการรักการอ่านของนักศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาวิชาเอกภาษาฝรั่งเศสชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2535 ที่ผ่านการเรียนวิชา 417 231 การอ่าน 1 แล้ว
2. การวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาฝรั่งเศสเท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นแบบทดสอบที่เชื่อถือได้
2. เนื้อหาหรือข้อความในแบบทดสอบมีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับระดับความสามารถในการอ่านของนักศึกษา
3. การวิจัยครั้งนี้ไม่ศึกษาเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับสติปัญญา วิธีการสอนของอาจารย์และตัวแปรอื่น ๆ
4. การทดสอบและการควบคุมเชื่อถือได้ เพราะผู้วิจัยดำเนินการสอบด้วยตนเอง

นิยามศัพท์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ศัพท์บางคำในความหมายและขอบเขตจำกัดดังนี้

1. ความสามารถในการอ่าน หมายถึง ระดับคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบการอ่านของนักศึกษา

2. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาวิชาเอกภาษาฝรั่งเศสชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2535 ที่ผ่านการเรียนวิชา 417 231 การอ่าน 1 มาแล้ว

3. เกณฑ์ความสามารถในการอ่าน คือ เกณฑ์ร้อยละ 60 หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาในการทำแบบทดสอบได้ถูกต้องร้อยละ 60 ขึ้นไป โดยยึดถือเกณฑ์การให้ระดับผลการเรียนของ David P. Harris (1976) คือ

80 - 100	ดี ถึง ดีมาก
60 - 79	พอใช้ ถึง ดี
50 - 59	อ่อน ถึง พอใช้
0 - 49	อ่อน